

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3804
Tarih: 05.07.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizin içinde olduğu 35 yıllık savaş sürecinde kullanılan savaş araçları ve silahlarına ait kalıntıların çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması ve araştırılması amacıyla, Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince "Meclis Araştırması" açılmasını saygılarımla arz ederim.

Pervin BULDAN

BDP Grup Başkanvekili

Iğdır Milletvekili

GEREKÇE:

Yapılan araştırmalar ülkemizdeki mevcut evre kirliliğinin % 50 'sinin, son 35 yılda meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Hızlı nüfus artışı, evre sorunlarının artmasında önemli bir etken olarak görölmesi yanında kimyasal kirliliğin bu süreçte artmış olması da evre kirliliğine yol açan nedenlerdendir. Kimyasal kirlilik olarak tanımlanan sanayi ürünlerinin yol açtığı radyo aktif maddelerin evre kirliliğini hızlı bir şekilde arttırdığı tespit edilmiştir. Ülkemizin son 35 yılı yoğun bir çatışma süreciyle geçmiştir. Bu süreçte adeta bir savaş hali yaşanmış, savaş silahları, savaş araçları, tanklar, savaş uçakları gibi kullanılan materyaller insan hayatlarına mal olmuş bu süreçte on binlerce insan hayatını kaybetmiş bunun yanında bu araçların yola açtığı gazlar, atıklar ve ağır metaller evre üzerinde ciddi olumsuz etkiler yaratarak çevrenin hızla kirlenmesine yol açmıştır. Durum böyle iken ülkemizde yaşanan çatışma sürecinin evre üzerindeki olumsuz etkileri üzerine yapılmış araştırmalar bulunmamaktadır.

Savaşın evreye olan etkisi, savaşın büyüklüğü ve etki süresinin belirlenmesi, belirli coğrafik bölgelerde ekosistemin durumu, kişisel silahların kullanımı, özel üretilmiş araçların kullanımı ve özel askeri tesislerin uzun süreli etkilerinin araştırılmasıyla anlaşılabilir. Silahlı savaşın ekosistem üzerine etkisinin belirlenmesi, genellikle ordunun çıkarlarının ön plana alınması nedeniyle ortaya çıkarılamamıştır. Savaşın ekolojiye etkisi uzun yıllar sürdüğü, etkileri bir anda görölmediğı için kamuoyunun da dikkatini yeterince çekmemiştir. Ülkemizdeki savaşın amansızca sürdüğü 35 yıl boyunca, kullanılan mobil silahlar, gerillaya karşı kullanılan kimyasal silahlar, tahrip olan hava araçları, mermiler ve kovanları genel olarak tüm askeri mühimmat atıkları, çevreye bırakılmıştır. Bu ağır metaller zamanla radyo aktif maddeler, nitrojen oksit ve civa gibi ağır metallerin filtresiz bir şekilde atmosfere yayılmasına neden olmaktadır. Bu durum gerek yeryüzüne gerekse ozon tabakasına zarar vererek evre kirliliğini arttırmıştır. Bunun sonucunda insanların yaşadığı çevrenin tahrip olması, ekili çevrenin zarar görmesi, ekonomik önemi olan doğal çevrenin yok olması, ekonomik değeri olmayan çevrenin zarar görmesi, genel çevresel bozulma ve savaşın orta dönem veya uzun dönem sonuçlarına bağlı olarak tahribatlara yol açmıştır. evre kirliliğine yol açan etkenler sıralanırken, savaşın yarattığı kirlenme üzerinde çok fazla durulmamaktadır. Oysaki savaş aletlerinin evre üzerinde yarattığı zararlar bir çok etkene göre daha hızlı ve etkilidir. Bu nedenle savaşın insanlığı verdiği

zararların içinde çevreye dolayısıyla da insanlığa verdiği ve vereceği zararlar araştırılmalı, bu yönde etkileyici önlemler alınmalıdır. Bu gün içinde olduğumuz diyalog ve müzakere sürecinin başarısı savaşın sonunu getireceği ve dolayısıyla da çevresel kirlenmeyi de azaltacağı için çok önemli ve kıymetlidir.

Gerek kullanılan silahlar ve onlara ait maddelerin gerekse diğer tüm savaş araçların artık maddelerinin çevreye verdiği zararların ve bu zararların giderilmesi için gerekli yolların araştırılması için bir meclis araştırma komisyonu kurulması önem arz etmektedir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR